

Рег. № 278/22.01.2016г.
екз. 2

СТ А Н О В И Щ Е

О Т

полковник доцент доктор **Николай Бонев Ничев** – доцент в НВУ „Васил Левски“ с шифър на хабилитация 05.02.24 „Организация и управление извън сферата на материалното производство (отбрана и национална сигурност)“ от професионално направление 9.1 „Национална сигурност“.

на научните трудове, представени по конкурса за заемане на академична „професор“ в катедра „Стопанско управление и логистично осигуряване“ към факултет „Общовойскови“ в област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.7. „Администрация и управление“ по научна специалност 05.02.24 „Организация и управление извън сферата на материалното производство (сигурност и отбрана)“ с единствен кандидат в конкурса **професор д.н. Севдалина Илиева Димитрова**, професор в катедра „Стопанско управление и логистично осигуряване“ към факултет „Общовойскови“

1. Обща характеристика на научно-изследователската, научно-приложната и педагогическата дейност на кандидата

Научните търсения, разработките и публикационната дейност на кандидата за академична длъжност „професор“ проф. д.н. Севдалина Илиева Димитрова имат една градивно развитие, като преминават през различни етапи на творческо и научно изследване и се съсредоточават в последните години в социална проблематика - социалните дейности и социалното управление, като конкретиката и приложимостта е в различни области. Изследванията са свързани с приложимостта на адекватни и ефективни политики по отношение на пазара на труда и свързаните политики по отношението на безработицата и заетостта, адаптацията на различни рискови и уязвими групи в обществото, и в частност на пазара на труда, и т.н.

Разработките са в резултат на положените усилия в последните години и особено в периода на активни трансформации на българската икономика. Същите дават добра основа за развитие на различни практически модели, оперативни планове, както и за разработването на цялостни стратегии в определени направления.

Изследванията обхващат един сериозен период като продължителност, което е безспорна база за сравнение, но и предпоставка за устойчивост на предложенията, изградени в тях.

Актуалността на изследванията е обусловена от намирането на връзката между социалното програмиране, което играе все по-нарастваща роля в България, и предлаганите елементи за включване като реални активни инструменти за структуриране на самата икономическа дейност, най-важна предпоставка за достигане на устойчиви икономически ефекти. Тази актуалност практически засяга всички сфери в живота на обществото и предполага

модернизация на недостатъчно ефективната социално-политическа и икономическа система на страната с помощта на програмно-целевия подход.

Безспорно доказателство за актуалност на изследванията на проф. д.н. Севдалина Димитрова е последователността в тяхното развитие - без да се повтарят, те надграждат идеи в теоретичен и практически аспект, покриват доста широк тематичен периметър и предпоставят създаването на школа от университетски мащаб, което всъщност определя нейната роля на учен и изследовател с безспорни качества и съответствие за длъжността „професор“.

2. Оценка на педагогическата подготовка и дейност на кандидата

През последните пет години проф. д.н. Севдалина Илиева Димитрова води лекции и упражнения по следните дисциплини в НВУ „Васил Левски“- гр. В. Търново: Управление на ресурсите, Управление на запасите, Управление на жизнения цикъл, Финансово управление на фирмата, Финанси, Финансово-счетоводен анализ, Теория на счетоводството, Счетоводство на предприятието, Международни счетоводни стандарти.

3. Основни научни резултати и приноси

Научните трудове покриват следните тематични области: Заетост и пазар на труда; Евроатлантическа интеграция; Сигурност; Икономика и развитие; Военна логистика; Развитие на човешките ресурси; Социална политика и пазар на труда.

Могат да бъдат посочени и дефинирани научните и научно-приложните приноси, свързани с предложените разработки, както следва:

1. Генерирани са нови знания и умения за повишаване на ефективността на социалната адаптация на военнослужещите, освободени от военна служба.

2. Обогатени са и са разширени научно-теоретичните и практическите постановки за рационализиране на управленските решения, съдействащи за ефективността на адаптацията на военнослужещите, преминаващи в запас и членовете на техните семейства, в изменения социум, като са определени приоритетните сфери на социалната дейност и произтичащите от тях конкретни социални политики в това отношение.
  3. Всестранно е представена и систематизирана теорията на социалната дейност, разгледани са нейните категории, понятия, закономерности, принципи и методи.
  4. Научно е защитена тезата, че социалната адаптация на военнослужещите, освободени от военна служба и членовете на техните семейства, е концептуална рамка и интеграционен показател на състоянието на човека, който отразява връзката му със социалната среда.
  5. Доказана е връзката между социализация – възпитание - идентичност като основа на социалната адаптация на военнослужещите, освободени от военна служба.
  6. Разработен е модел за социално-педагогическа и социално-психологическа адаптация на военнослужещите, освободени от военна служба, като компоненти на адаптационния процес.
  7. Социалното програмиране е изведено като обществено явление и на неговата същност, включително определяне на основните понятия и разработка на апарата за по-нататъшното изследване на този феномен.
- 4. Оценка на значимостта на приносите за науката и практиката**
- Обоснована е и е доказана научно-експертната платформа на адаптационния процес, като е предложен алгоритъм на модела за повишаване на ефективността

на социалната адаптация на военнослужещите, освободени от военна служба.

1. Адаптиран е моделът за социално-психологическа адаптация на военнослужещите и техните семейства, като база за създаването на адаптационна програма за изследваната категория адаптиращи се, съответстваща на динамичните промени в социалната среда и на критериите за ефективност.
2. Създаден е комплексен модел за социална адаптация на освободените от БА военнослужещи и членове на техните семейства, в който са адаптирани моделите за социално-психологическа и социално-педагогическа адаптация.
3. Предложен е обоснован компетентностен модел за повишаване на ефективността на процеса на социална адаптация на военнослужещите, освободени от военна служба.
4. Разработен е и е предложен математически модел за оценка на компетенциите за подбор за свободна длъжностна позиция като част от програма за социална адаптация на освободените от военна служба военнослужещи
5. Научно е доказана обосноваността на ключовите компетенции на входа на системата за социална адаптация, на основата на която се дефинират специфичните компетенции, съобразени с длъжностните позиции.
6. Научно разработена е Методология за оценка на професионалните профили с прилежащите им компетенции, чиято адаптация към динамичните промени в социалната среда е посредством приложимостта на реинженеринга, като процес на управление на промяната.
7. Научно са защитени качествено новите управленски решения, съобразени със съответните нови модели на социална адаптация, като важен елемент при разработването на национална социална стратегия за социалната адаптация на освободените от военна служба и членовете на техните семейства.

8. Подкрепа за социалната иновация
9. Персонализирана подкрепа при мерките за насърчаване на заетостта на уязвими групи
10. Деинституционализация на възрастни хора и хора с увреждания, включително хора с психични проблеми
11. Предложения в областта на пазара на труда и здравния статус на работната сила и по-конкретно: подкрепа за предприемачеството, насърчаване конкурентоспособността на малките и средни предприятия, мерки за лица в над трудоспособна възраст, разширяване на сферите и формите на използването на ИКТ, мерки за насърчаване на младежка заетост, адаптивност на работната сила.
12. Увеличено инвестиране в човешки капитал чрез по-добро и по-достъпно образование - въвеждане на иновации в квалификацията и обучението на учители, актуалност в променена социално-икономическа и нормативна среда, съгласуваност на мерките и интервенциите с националните политики.
13. Оценка на влияние на динамиката на измененията в европейската и национална нормативна рамка върху постигането на определените стратегически цели
14. Оценка на влияние на промените във функциите на административните структури и звена в областите на пазара на труда, здравеопазването, образованието и социалното включване върху интервенциите, насочени към институционалния капацитет и подобряване предоставянето на услуги
15. Оценка на изпълнението на мерките в областта на повишаването предлагането на труд и качеството на работната сила
16. Подпомагане развитието на предприемачеството

17. Принос на интервенциите за интеграция на уязвимите групи на пазара на труда и за повишаване на адаптивността и гъвкавостта на заетите лица, насърчаване на гъвкавите форми на заетост и подобряване на организацията на труда, управлението на трудовите ресурси
18. Сравнителен анализ между механизмите за предоставяне на обучение на заети чрез подбор на проекти и чрез предоставяне на ваучери
19. Достъп до обучение.
20. Принос за запазване на заетост.
21. Ефективност на схемите за конкурентен подбор и на схемите за директно предоставяне на услуги по обучение
22. Оценка на въздействието в областта на пазара на труда - нетен ефект, а именно оценка на нетния ефект въз основа на анализ на емпирични данни (социологически анализ на брутния ефект) оценка на въздействието на ОП РЧР в областта на пазара на труда - нетен ефект и оценка на нетния ефект чрез използване на иконометрични методи
23. Спецификация на иконометричен модел за оценка вероятността за увеличаване на доходите или запазването им в най-високата доходна група.
24. Принос на мерките за подобряване здравния статус на работната сила
25. Оценка на изпълнението в областта на увеличено инвестиране в човешкия капитал чрез по-добро и по-достъпно образование
26. Принос на интервенциите за обезпечаване на равен достъп до качествени образователни услуги и намаляване на броя на рано напускащите училище и за подобряване на качеството на образователните услуги и съответствието им с нуждите на пазара на труда

27. Насърчаване на качеството и привлекателността на професионалното образование и обучение

28. Модернизиране на висшето образование и развитие на потенциала в областта на изследванията и иновациите

29. Оценка на изпълнението на интервенциите в областта на увеличаване на социалния капитал, партньорства и мрежи и развитие на социалната икономика

30. Принос на интервенциите за развитие на социалната икономика

31. Повишаване на капацитета в сферата на социалното предприемачество.

32. Принос на интервенциите за развитие на социалните услуги за превенция на социалното изключване и преодоляване на неговите последици: осигуряване на устойчивост и разнообразяване на услугите, взаимопомощ и взаимна подкрепа на ползвателите, реализиране на пилотни проекти, разработване на услуги, насочени към социално включване, повишаване на капацитета в сферата на социалните услуги, интегриран подход към деинституционализацията, развиване на дейности по превенция и мерки за деинституционализация на възрастни.

5. Заключение

Кандидатът за заемане на длъжността „професор“ професор д.н. Севдалина Илиева Димитрова е доказан учен със своя авторитет. Богатата и разнообразна научна продукция, научните приноси, приложните аспекти на изследванията, преподавателската дейност напълно и синхронно съответстват на статуса „професор“. Отличната публикационна дейност, участието и в национални и международни форуми, опитът в изграждане на политики в областта на социалното дело и уменията да отстоява своите научни тези, ми дават основание да дам своята висока оценка за съответствието с изискванията за заемане на длъжността „професор“.

6. Оценка на кандидата

Запознаването и проучване на представената по обявения конкурс за „професор“ научна продукция и личните ми контакти с кандидата ми дават основание да дам своята **положителна оценка** за постиженията на кандидата и да предложа на почитаемото научно жури, работещо по обявения конкурс да подкрепи процедурата за присъждане на академична длъжност „професор“ на проф. д.н. Севдалина Илиева Димитрова в област на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.7. „Администрация и управление“.

21.01.2016 г.
гр. В. Търново

ИЗГОТВИЛ СТАНОВИЩЕТО:
ПОЛКОВНИК ДОЦ. Д-Р НИКОЛАЙ НИЧЕВ